

Rapport fra ISO/IEC JTC1/SC36 Plenar og arbeidsgruppemøter

Forum

SC36 (Information Technology for Learning, Education and Training)

Sted og Tid

Canada, Toronto; 2007-09-15/22

Møtets formål:

Deltagelse på SC36 plenar og møter i arbeidsgruppene

Eget navn og omfang av deltagelse

- Erlend Øverby (Head of Delegation)

Navn på andre deltagere

- Ola Berge, NSSL
- Tore Hoel, Høgskolen i Oslo

Oppsummering av møtet

- SC 36 er nå i godt gjenge, det er mange standarder under utvikling, og mange prosjekter er klare for standardisering. I løpet av 2007 vil det bli publisert 9 standarder. Det er også mange standarder under utvikling som kommer i 2008 og 2009.

Hovedkonklusjon og viktige resolusjoner

Resolusjonen fra møtet finnes som [36N1597](#)

Konklusjoner fra arbeidsgruppene:

- **WG1 Vocabulary:** Vil i løpet av kort tid publisere: 001.36.02382.036.01 ISO/IEC 2382-36 *Information Technology Vocabulary - Part 36: Learning, Education, and Training*** Det kan være aktuelt å oversette vokabularene til Norsk.
- **WG2** Endret tittel fra "Collaborative technology" til "Collaborative and Intelligent Technology"
 - Kommer med 4 Internasjonal Standarder i løpet av 2007
 - Nytt område som gruppen skal arbeide med: "Standardisation in the areas of Collaborative Technology, Intelligent Agent Technology and Intelligent Systems for ITLET implementations".
- **WG3 Participant Information:**
 - Arbeidsgruppen har to aktive prosjekter, ett på utarbeidelse av en konseptuell referansemodell for beskrivelse av kompetanse og ett på nomaditet og mobilitet. I tillegg er man inne i en studieperiode på Competencies and Skills Management Architecture.
- **WG4 Management and Delivery:**
 - Det viktigste prosjektet for WG4 er *M*etadata for *L*earning *R*esources (MLR) som skal være kompatibel med LOM og DC. Dette vil bli en standard som består av flere deler hvor det skal være mulig å benytte delene for seg, hvor dette er ønskelig. Det er også en diskusjon rundt hvilke elementer som skal være "kjerne" elementer. Dette er en diskusjon som kommer til å fortsette videre, at Part 2 "Core Elements" må gå en ny runde som CD-2 gjenspeiler denne diskusjonen, det gir oss også mulighet til å komme med innspill.
 - Vi bør komme med innspill til hvordan den ekspertise vi har i Norge på emnekart kan påvirke utviklingen av hvordan vi ser på metadata for læringsressurser og sikre at de metadata modeller som utvikles vil legge til rette for bruk med emnekart.
- **WG5 Quality Assurance and Descriptive Framework**** Har flere standarder under utvikling, og en Teknisk Rapport (TR) om *Best Practice and Implementation Guide*** Forslaget eAssesment fra Storbritania ble vurdert til ikke å være klart for opprettelse som prosjekt, og man besluttet at forslaget skal revideres i samarbeid med medlemmer fra arbeidsgruppen med formål å fremme dette som et prosjektforslag på nytt senere.
- **WG6 Standard Profiles**
 - Ingen deltok på disse møtene
- **WG7 Culture, Language and Human Functioning Activities**
 - 24751-1,2,3 har lenge vært klar for publisering som IS, men det har vært uklarheter mellom IMS og ISO om Copyright på dokumentene, da dette arbeidet er en videreføring av arbeidet gjort av IMS-Global. Disse uklarheter er nå avklart og standardene vil bli publisert før jul 2007.
 - Det ble også gjort en del arbeide med del 4,5,6,7 og 8 under møtet, hvor del 8 kommer som CD før jul. Fremdriften på del 4,5,6 og 7 er ikke så stor som ønsket, men dette skyldes utfordringer knyttet til harmonisering med Europeiske prosjekter.
 - Det er også kommet ett nytt prosjekt som skal utvikle ikoner og symboler for spesifikke hendelser for LET som f.eks. eksamen, innlevering osv. Dette prosjektet vil samarbeide tett med SC35 (User Interface) som vil være ansvarlige for utviklingen av de grafiske symbolene for de hendelsene som blir definert.

Saker for spesiell oppfølging

WG2 Collaborative and Intelligent Technology

- Undersøke om det er noen miljøer i Norge som arbeider med agentteknologier og som kan være interessert i å delta i arbeidet til WG2.
- Når IS er klare, orientere LMS miljøene i Norge om disse standardene og starte et arbeide med å få disse implementert i eksisterende systemer. Dette kan gjøres ved å utvikle en nasjonal profil for å sikre at vi i Norge har en felles forståelse for hvordan standarden skal implementeres.

WG3 Participant Information

- Svare på spørreskjema om "nomadic learning" og "mobile learning" som vil bli sendt i slutten av november.
- Vurdere innspill til studieperioden om kompetanse og ferdigheter.
- Engasjere norske interessenter som kan bidra med
 - definisjoner til "Mobile learning" og "nomadic learning"
 - brukstilfeller for "Mobile learning" og "Nomadic learning"
- Identifisere norske interessenter som arbeider med "Mobile learning" og "Nomadic learning". Telenor R&I er en mulig kandidat.

WG4 Management and Delivery

- Involvere de aktørene i Norge som i dag har erfaringer med utvikling av repositorier og som har erfaring med utveksling av læringsressurser. Dette vil være utdanning.no, its-learning, fronter, skolenettet, viten.no og forlagene.

WG5 Quality Assurance

- Markedsføre standarden ISO/IEC 19796-1 ITLET - Quality Management, Assurance, and Metrics - Part 1: General Approach til norske interessenter.

WG6 Standard Profiles

- Ingen deltok på disse møtene

WG7 Culture, Language and Human Functioning Activities

- Vi bør se på hvordan 24751 Del 1,2,3 kan være innspill til det arbeidet som gjøres av NDLA i forbindelse med utvikling av digitale læringsressurser.
- Vi bør komme med en veiledning til NDLA og forlagene for hvordan læringsressurser kan gjøres tilgjengelig, dette ved å bl.a. følge ATAG og 24751.
- Vi bør også gjennomgå ISO/IEC CD 24751-8, og komme med innspill til forslaget til denne delen.
- Vi bør også se om noen miljøer vil være med i det nye prosjektet "Concept Definitions for Actions for use in Learning, Education and Training Environments" hvor hendelser som er unike for LET skal defineres.

Neste Møter

Følgende møteplan gjelder for SC36:

- 2008-03-16/21 - Jeju; Sør Korea
- 2008-09-13/19 - Stuttgart; Tyskland
- 2009-03 - New Zealand
- 2009-09 - Dakar, Senegal

Referanse til referat

Foreløpig er referater fra følgende arbeidsgrupper tilgjengelig:

- WG1 [Resolusjoner Møtereferat](#)
- WG2 *Ikke tilgjengelig enda*
- WG3 Resolusjoner (ikke tilgjengelig) [Møtereferat](#)
- WG4 [Resolusjoner Møtereferat](#)
- WG5 [Resolusjoner Møtereferat](#)
- WG6 *Ikke tilgjengelig enda*
- WG7 [Resolusjoner](#) Møtereferat (ikke tilgjengelig)

Referat fra Open Forum

Se også fyldig omtale på <http://www.estandard.no/?q=node/117>

To initiativ av interesse for arbeidet med tilgjengelighet i Norge ble presentert i denne sesjonen.

ARIA - Accessible Rich Internet Applications

Prosjektet ARIA er en del av W3C sitt arbeid på Web Accessibility Guidelines. ARIA, presentert av Richard Schwerdtfeger, adresserer tilgjengelighet til dynamisk innhold på web for mennesker med funksjonsnedsettelse. WAI-ARIA definerer hvordan man kan gjøre mer avanserte egenskaper til dynamisk webinnhold og rike internettapplikasjoner mer tilgjengelige. Et viktig tema i WAI-ARIA er å gjøre informasjon om kontroller i brukergrensesnittet tilgjengelig for assisterende teknologi. Gruppen arbeider med:

Roadmap for Accessible Rich Internet Applications. Dette dokumentet beskriver overordnet tilnærming for å sikre interoperabilitet mellom rike internettapplikasjoner og assisterende teknologi. Tilnærmingen bygger på teknologier som er utviklet, eller er under utvikling, av W3C. I tillegg peker dokumentet på hvilke teknologier som mangler for å oppnå målsetningen. WAI-ARIA Roadmap er planlagt som et W3C Working Group Note.

Roles for Accessible Rich Internet Applications. En spesifisering for å identifisere roller i dynamisk webinnhold på en standardisert måte. Dokumentet er planlagt som en W3C Recommendation Web standard.

States and Properties Module for Accessible Rich Internet Applications. En spesifikasjon som definerer attributter som gjør det mulig for XML-språk å legge til informasjon om adferden til et element. Tilstander og egenskaper er tilordnet til rammeverk for tilgjengelighet (for eksempel en leselist) som bruker informasjonen for å tilby alternative tilgjengelighetsløsninger. Dokumentet er planlagt som en W3C Recommendation Web standard.

Det ble også snakket om muligheten for å etablere et samarbeide mellom WAI-ARIA og SC36/WG7 for samtidig å utvikle en internasjonal standard. Dette er spesielt spennende med tanke på hvor mange læringsressurser som er rike internett applikasjoner. En forutsetning for at dette skal skje er at arbeidet får tilstrekkelig støtte i Norge.

Fluid (<http://fluidproject.org/>)

Initiativet Fluid, presentert av Colin Clark, adresserer tema som tilgjengelighet, brukergrensesnittdesign og internasjonalisering i prosjekter som utvikler åpen akademisk programvare. Dette fellesskapet utvikler et bibliotek av komponenter for brukergrensesnitt som kan brukes i utviklingsprosjekter.

Fluid-rammeverket skal støtte utviklere i å skape brukergrensesnitt som bedre legger til rette for tilpasning til individuelle og institusjonelle behov. Dette inkluderer behov knyttet til funksjonsevne, språk, kultur, fagdisiplin og institusjonelle konvensjoner.